

være givet, naar der blot er Plads nok. I saa Henseende véd jeg — jeg tør vel nok være saa indiskret at sige, at jeg véd det fra Ministeren —, at Rigsarkivaren mener, at ligesom der til de 3 Landsarkiver er udlagt 1 Td. Land, saaledes maa der ogsaa til Rigsarkivet udlægges et lignende Areal. Hvorvidt dette er nødvendigt eller ej, kunne vi ikke dømme om, det er i alt Fald rigtigt, at der udlægges saa stort et Areal, at der er en lignende Udviklingsmulighed, som nu ogsaa Landsarkiverne ere i Besiddelse af. Men en Tønde Land findes ubebygget, naar man fjerner den Række af lave Skure, som nu findes paa denne Plads, i hvilke der vist staar forskelligt Materiel, som tilhører Artilleriet; saa er denne Tønde Land til Raadighed og mere til, saa at der er fornøden Plads til Rigsarkivet, og naar Rigsarkivet kan blive opført som en fuldstændig selvstændig Bygning, kan der dér tages anderledes udelukkende Arkivhensyn ved dets Indretning, end det vil være muligt andre Steder, ogsaa paa det Sted, hvor Flertallet foreslaar det. Desuden vil denne Bygning ved sin isolerede Beliggenhed være ganske anderledes beskyttet mod Brandfare end her; hvor den vilde blive sammenbygget med Ministerialbygningerne og den ny Rigsdagsbygning. Det vil ikke blive nødvendigt for at udlægge denne Tønde Land at foretage Indgreb i Christian den Fjerdes Bryghus, der er Plads nok. Jeg har aldrig nogen Sinde været inde i denne Bygning, jeg kender den altsaa kun af Omtale, men det er blevet mig sagt, at der forneden findes et meget stort, hvælvet, brandfrit Rum; dette saavel som de øvrige Etager skal optages af forskelligt Materiel, der henhører under Artilleriet. Men det var jo heller ikke umuligt, naar alt det Materiel, der findes dernede, og som tilhører Artilleriet, blev flyttet hen andetsteds — paa Amager har Militæretaten jo Plads nok —, at saa denne Bygning kunde egne sig til Opbevaring af en stor Del Rigsarkivsager. Jeg nævner det blot som en Mulighed. I Rigsarkivet er der en Masse gamle Sager, som intet Menneske rører ved nogen Sinde, men som dog bør være til Stede, og for saa vidt som en enlig Gransker skal foretage Studier, hvor han skal have fat i disse Sager, maa de kunne skaffes frem til ham. Men hvad vil alle ere blevne klare over ved at gennemvandre Rigsarkivets Sager, og hvad vil ogsaa vide fra anden Side er, at der er en Masse Sager, som aldrig eller næsten aldrig bliver rørt. Det vilde altsaa være

muligt at foretage en Bygningsforanstaltning saaledes, at man ligefrem kunde drage Christian den Fjerdes gamle Bryghus med ind i en ny Rigsarkivbygning. Naar man saa tillige indlagde elektrisk Belysning, var det muligt, at det ikke alene blev et Gemmested for gamle Sager, men tillige et Sted, i hvilket der kunde arbejdes af de forholdsvis faa Granskere. Jeg kan nu ikke sige, om dette var muligt, men det stiller sig, set paa Afstand, for mig som en Mulighed. Men jeg gentager: Selv om denne Mulighed ikke viser sig gennemførlig, er der Plads nok til et Rigsarkiv dernede ved Frederiksholms Kanal.

Altsaa, det er godtgjort ved Udvalgets Arbejde, at denne Vej i Virkeligheden er farbar. Og hvad vil man saa kunne gøre der, hvor den gamle Biblioteksbygning nu ligger? Der er forskellige Opfattelser. Der er mange, der lægge megen Vægt paa, at denne Bygning bevares. Og at den ny Rigsdagsbygning ikke faar den fri Udsigt, som den kunde faa, hvis man intet havde paa denne Plads, kan selvfølgelig altid forsvares, hvis det er en gammel og værdifuld Bygning, der ligger der. Men det Spørgsmaal falder helt bort, naar man følger Flertalsforslaget, thi saa ligger der ikke længere nogen gammel, værdifuld Bygning, saa ligger der en ny og forhaabentlig værdifuld Bygning, men ikke nogen gammel Bygning. Men der kommer nu dette Spørgsmaal frem: Rigsdagens ny Bygning i Christiansborg. Og der vil jeg dog gerne drage frem, at der ved Behandlingen af Christiansborgsagen her i Tinget for et Par Aar siden fra næsten alle Sider blev fremsat Tvivl om, hvorvidt Rigsdagen havde faaet en tilstrækkelig værdig Plads, og som det staar i Kommissionens Betænkning af 1883, at man overalt i Udlandet er klar over, at Rigsdagsbygningen ikke alene i det indre og i det ydre, men tillige i Bygningens Beliggenhed skal have noget af den Værdighed ved sig, som svarer til Rigsdagens høje Betydning i Nutidens Samfund, og at man fra meget forskellige Sider drog i Tvivl, hvorvidt Rigsdagen havde faaet den tilstrækkelig værdige Plads. Saaledes udtalte det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Anders Nielsen), som den Gang talte paa Flertallets Vegne, at „særlig fra Rigsdagens Side er det naturligt, at vi fæste Opmærksomheden paa, at der er tiltænkt Rigsdagen Bolig i Sidefløjen — altsaa paa Christiansborg — under Forhold, hvor man, navnlig naar man færdes paa denne Side af Slotspladsen, ikke faar Øje paa,